

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 23. helmikuuta 2023
(OR. en)

6090/23

SAN 57
PHARM 16
DEVGEN 26
ACP 14
RELEX 150

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Euroopan unionin globaali terveysstrategia – <i>Keskustelu</i>

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä puheenjohtajavaltion tausta-asiakirja Euroopan unionin globaalia terveysstrategiaa koskevan keskustelun ohjaamiseksi TSTK-neuvostossa (terveys) 14. maaliskuuta 2023.

Euroopan unionin globaali terveysstrategia

Komissio antoi 30. marraskuuta 2022 tiedonannon ”EU globaali terveysstrategia – Paremmat terveysolot kaikille muuttuvassa maailmassa”¹, jäljempänä ’strategia’. Strategiassa todetaan, että globaali terveys on olennainen osa EU:n ulkopolitiikkaa ja sinällään geopolitiittisesti kriittinen osa-alue. Tiedonannon pääviesti on se, että EU aikoo ottaa enemmän vastuuta ja vahvistaa johtajuuttaan mahdollisimman hyvien terveysolojen saavuttamiseksi perusarvojen, mukaan lukien yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, pohjalta.

Tiedonanto korvaa aiemman, vuonna 2010 julkaistun maailmanlaajuisen terveysstrategian. Covid-19-pandemian ja muiden terveysuhkien, kuten mikrobilääkeresistenssin, muuttuvan geopolitiittisen tilanteen sekä Ukrainan sodan aiheuttaman terveys- ja humanitaarisen kriisin vuoksi tarvitaan uusi lähestymistapa nykyisiin ja tuleviin globaaleihin terveyshaasteisiin vastaamiseksi. Se on tarpeen myös kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Strategia muodostaa ulkoisen ulottuvuuden Euroopan terveysunionille, jonka tarkoituksena on suojella eurooppalaisten hyvinvointia ja heidän terveysjärjestelmiensä muutosjoustavuutta. Se on myös keskeinen osa Global Gateway -strategiaa, jossa kumppanimaiden kanssa kehitetään yhteiseen vastuuseen ja omistajuuteen perustuvia yhdenvertaisia kumppanuuksia. Strategiassa korostetaan myös ”terveys kaikissa politiikoissa” -lähestymistavan merkitystä terveyden edistämässä kaikilla asiaankuuluvilla aloilla. Uudessa strategiassa mainitaan kolme painopistettä: ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen koko elinkaaren aikana; terveydenhuoltojärjestelmien vahvistaminen ja yleisen sairausvakuutusturvan edistäminen; ja terveysuhkien, kuten pandemioiden, ehkäiseminen ja torjuminen yhteinen terveys -lähestymistavan mukaisesti.

¹ 15585/22

Strategiassa on 20 peruseriaatetta, joiden yhteydessä esitetään yksityiskohtaisesti eri alojen tarpeet ja tarvittavat toimenpiteet. Näitä ovat muun muassa heikon terveyden perussyiden torjuminen, digitalisaation edistäminen, tutkimuksen tehostaminen, työvoiman epätasapainon korjaaminen, mikrobilääkeresistenssin tehokkaampi käsittely, globaaliin terveyteen kohdistetun EU:n rahoituksen lisääminen, edistymisen arviointi ja vastuuvollisuuden varmistaminen. Vuoden 2023 EU4Health-työsuunnitelma sisältää toimia, joilla tuetaan strategian täytäntöönpanoa.

Globaali terveys on jo ollut terveysministerien esityslistalla useaan otteeseen, kuten kesäkuussa 2022 pidetyssä **TSTK-neuvoston (terveys)** istunnossa. Ministerit korostivat tuolloin, että on tärkeää vahvistaa terveysjärjestelmiä, valmistautua terveyskriiseihin ja reagoida niihin sekä edistää yhteinen terveys -lähestymistapaa. Ministerit korostivat myös tarvetta vahvistaa EU:n vaikutusta terveyteen kansainvälisissä yhteyksissä ja edistää asiaankuuluvien EU:n toimijoiden välistä koordinoitua.

Strategiassa painotusta pyritään laajentamaan siten, että mukana on ihmishenkien pelastamisen ja tautien leviämisen ehkäisyn ohella myös terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Strategia on myös uusi lähestymistapa ottaa käyttöön Team European käytettävissä olevia asiaankuuluvia politiikanaloja ja välineitä. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuksia kehittää EU:n yhteistyötä globaalien, alueellisten ja kahdenvälisten kumppaneiden kanssa eri puolilla maailmaa yhdenvertaisuuteen, yhteiseen omistajuuteen ja etuun sekä strategisiin painopisteisiin perustuvien kumppanuuksien avulla. TSTK-neuvostossa (terveys) 14. maaliskuuta 2023 käytävä keskustelu tarjoaa terveysministereille tilaisuuden vaihtaa näkemyksiä komission tiedonannosta. Puheenjohtajavaltio katsoo, että on tärkeää kuulla kaikkien jäsenvaltioiden mielipiteitä synergiavaikutusten aikaansaamisesta EU:n tason terveysaloitteiden, kuten EU:n syöväntorjuntasuunnitelman, EU:n lääkestrategian ja suunnitteilla olevan eurooppalaisen terveysdata-avaruuden, sekä globaalien toimien välillä. Puheenjohtajavaltio katsoo, että on tärkeää keskustella siitä, miten strategia voidaan parhaiten panna täytäntöön.

Ministereitä pyydetään edellä esitetyn perusteella käsittelemään seuraavia kysymyksiä keskustelun aikana:

Ensimmäinen kysymys: Mitä synergiaetuja on mielestänne nähtävissä kansanterveyteen liittyvien EU:n aloitteiden ja globaalien aloitteiden välillä? Onko näitä synergioita mielestänne tarpeen vahvistaa? Jos vastaus on myönteinen, miten niitä voitaisiin vahvistaa?

Toinen kysymys: Mitkä näkökohdat, välineet ja toimet olisivat tärkeitä EU:n globaalin terveysstrategian täytäntöönpanon kannalta?